

(3. Szekspir)

Edukacja Kulturalna - Treść Teatru : Tragedia i Komedia

3. Jak jest możliwy duch eposu w sztuce teatralnej? Szekspir prawdziwy, ewolucja od obyczajowości do metafizyki.

1.

(foto 1)

William Shakespeare (1564 – 1616) najwybitniejszy dramaturg świata

2. (tekst)

William Shakespeare (forma spolszczona: Szekspir). O Szekspirze wszyscy słyszeli, ale czy dobrze znamy jego twórczość i istotę jego dzieł ? Często polegamy na uproszczonych i banalnych interpretacjach jego utworów, nieuwzględniających aktualnych badań nad twórczością mistrza ze Stratfordu (ktokolwiek był ich autorem w rzeczywistości !)
I tak nagminnie powielane są określenia – „komedie” dla utworów późnego okresu twórczości – mówimy tu choćby o „ Wszystko dobre, co się dobrze kończy” oraz „Miarce za miarkę” (a cóż komediowego jest w „Miarce za miarkę” jednej z najbardziej okrutnych szyderstw z ludzkiej hipokryzji ?) – o wiele trafniejsze jest nazywanie ich „ sztukami problemowymi”, bo obraz świata i ludzi, jakie przedstawiają, daleki jest od komediowości, także i wczesnych dzieł Szekspira, a bliższy przecież np. „Makbetowi” (także powstałym w najświetniejszych latach twórczości : 1600-1612), który mówi:

***„ Życie jest cieniem ruchomym jedynie,
Nędznym aktorem, który przez godzinę
Pyszni i miota się po scenie, aby
Umilknąć później na zawsze; jest bajką
Opowiedzianą przez głupca, pełnego
Furii i wrzasków, które nic nie znaczą.” (akt V sc. 5, przekład M. Słomczyński)***

(cdn ...)

3. https://pl.wikipedia.org/wiki/William_Shakespeare

William Shakespeare

pdf 1

(cały tekst z Wiki)

4. (video) <https://youtu.be/1l6j4cc6Cp4> TEATR W CZASACH SZEKSPIRA / lekcja prof.

Mirosława Kocura

[Świdnicki Ośrodek Kultury](#)

5. (video) <https://youtu.be/v7tWDSBwbo8> Wiliam SZEKSPIR - życiorys, BIOGRAFIA,

najważniejsze informacje

[Nasza Historia](#)

6. (video) <https://youtu.be/ts9wvuXYlvM> William Szekspir - życie, twórczość, kontrowersje

[EduKanał](#)

7. (video) <https://youtu.be/Yi5p9bdijBk> Makbet - opracowanie lektury (dramat

szekspirowski vs dramat antyczny)

[lekturki.pl](#)

Ad 7. (tekst :)

Cenne, acz dyskusyjne, jest tu (w tym video) porównanie cech dramatu - tragedii greckiej z dramatem – tragedią szekspirowską . Nie zapominajmy, jednak, że twórczość Szekspira ok. 1600 roku wyraźnie ewoluowała w kierunku teatru metafizycznego, w którym znaczącą rolę o odgrywało mierzenie się człowieka ze swoim losem, Fatum właśnie. I to właśnie coraz bardziej zbliżało Szekspira z do istoty greckiej tragedii, w treści a nie w formie. Czymże jest bowiem postać Ducha Ojca Hamleta, jeśli nie fatum, które zawisło nad duńskim królewiczem, i które prowadzi go do zguby ? Albo fatum – wpływ księżyca, który świeci nad Otellem i Desdemoną, wywołując szaleństwo ? A wpływ Saturna boga zazdrości, które każe zabijać żonę i dziecko w „Zimowej opowieści” , choć nie ma ku tej zbrodni żadnych uzasadnionych psychologicznie przesłanek, poza wpływem Saturna (który zresztą pojawia się jako Czas w roli chóru (czas, czyli Saturn właśnie) w tej sztuce w odpowiednim momencie. Zresztą w „Zimowej opowieści” równie niezwykłym

zdarzeniem jest ożywienie posągu, który został ukryty na 16 lat, Hermiony - żony zazdrosnego króla Sycylii Leontesa, to ci dopiero prawdziwy wyraz Fatum, zresztą wcześniej przepowiedziany !

A „Burza” pełna czarów, duchów, zaklęć i przepowiedni, czyż nie jest przecież cudownym wyrazem Fatum – no przecież nie jest to sztuka o teatrze, ale o dobrej magii, która przewycięża słuszną zemstę w myśl postulatów Johna Dee i Różokrzyżowców – Roberta Fludda. A Król Lear, który chciał być wiecznie żywy i kochany, sprzeciwiający się prawom natury, za co ukarany został utratą rozsądku- czyż to nie Fatum skazało go na samotność, opłakiwanie ukochanej a odrzuconej córki i śmierć wśród rozpętanych żywiołów – to Natura, Fatum upomniały się o swoje prawa władzy nad światem. No i Makbet właśnie (o czym za chwilę poniżej) czyż nie przedstawia nam nicości psychologicznych starań człowieka – naznaczonego jak Edyp – przez Los, czyli Fatum. Warto zwrócić na tę ewolucję treści sztuk Szekspira, bo to objaśnia sens jego dzieł, a przypomnijmy „Wiele jest rzeczy na tym bożym świecie, o których nie śniło się filozofom” (Hamlet) ... (cdn ...)

8. (video vod.tvp) <https://vod.tvp.pl/teatr-telewizji,202/ryszard-iii,332002>

(tekst :)

Świetny spektakl w reżyserii Feliksa Falka ze znakomitą rolą Andrzeja Seweryna – warto zobaczyć ! Ryszard III jako potwór, co jest niezgodne z prawdą historyczną, jednak Szekspir tak to napisał – propagandowo dla sławienia dynastii Tudorów (...)

(ciąg dalszy przenieśmy do pdf)

pdf 2 Ryszard III

[Jedna z „królewskich” tragedii Williama Szekspira w reżyserii Feliksa Falka. Spektakl z 1989 roku zaliczono do Złotej Setki Teatru Telewizji. Historia Ryszarda III, ostatniego króla z dynastii Plantagenetów, panującego w latach 1483-85, jednego z najbardziej kontrowersyjnych władców Anglii. Historycy opisali Ryszarda III jako przebiegłego gracza politycznego, pozbawionego skrupułów w rządzeniu i szaleńczo odważnego w walce, demagoga chętnie dającego popisy niezwykłej dyalektyki. Szekspir utrwalił taki właśnie wizerunek – osoby bezwzględnej, którą pcha do działania ambicja i zdobycie władzy, a także chęć powetowania sobie krzywd doznanych od natury i ludzi. W inscenizacji Feliksa Falka wielką kreację aktorską stworzył występujący w roli tytułowej Andrzej Seweryn. Nakreślił portret człowieka tragicznego, z urażoną miłością własną, który nie chce zaakceptować swego losu. W swojej interpretacji wizerunku „czarnego władcy” przesunąć akcent w

stronę poszukiwania motywacji działania „złego bohatera” i genezy zła. Próbując uzmysłowić nam, w jakich warunkach ono się rodzi, przy okazji studium życia okrutnika, wybitny aktor spróbował obnażyć mechanizmy zła, które jest też częścią naszego świata.

Ryszard, książę Gloucester, jest tak szpetny, że „nawet psy wyją, gdy kuśtykając koło nich przechodzi”. Człowiek odepchnięty przez innych, z premedytacją postanawia zostać łajdakiem, który krzyżuje ludzkie losy, nie wahając się nawet popełnić zbrodni. Planuje szereg intryg, które doprowadzają do uwięzienia i zamordowania księcia Clarence’a (Krzysztof Globisz), a następnie do śmierci drugiego brata, króla Edwarda IV (Jerzy Bińczycki). Mianowany regentem za małoletniego Edwarda V, postanawia poślubić piękną lady Annę. Wszyscy wokół go nienawidzą – owdowiała królowa Elżbieta (Anna Polony) i jej stronnicy, i stara królowa Małgorzata (Ewa Mirowska).

Książę Gloucester, górujący nad otoczeniem inteligencją i niewiarygodną wręcz zdolnością wpływu na ludzi, rozpoczyna usianą nowymi ofiarami, bezwzględną walkę o tron. Wreszcie doprowadza do tego, że poddani sami proszą go, by przyjął koronę. Król Ryszard III jest już pewien, że teraz nikt mu się nie sprzeciwi...

W spektaklu wystąpili także m.in.: Mirosława Dubrawska (Księżna Yorku), Jolanta Piętek (Lady Anna), Wojciech Wysocki (Książę Buckingham), Jerzy Trela (Henryk, Hrabia Richmond, później Henryk VII), Ryszard Sobolewski (Lord Stanley), Edward Lubaszenko (Lord Hastings), Marian Dziędziel (Sir Ryszard Ratcliff), Andrzej Hudziak (Sir William Catesby)

Autor: William Szekspir

Reżyseria: Feliks Falk

Realizacja TV: Stanisław Zajączkowski

Zdjęcia: Adam Mrzygłocki

Scenografia: Bolesław Kamykowski

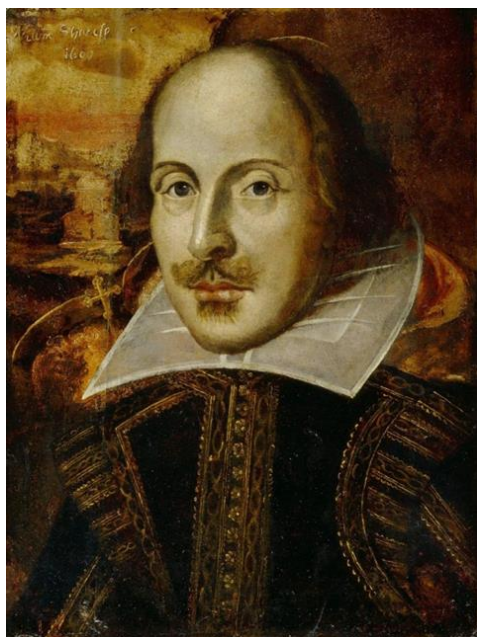
Kostiumy: Barbara Ptak

Muzyka: Jan Kanty Pawluśkiewicz]

9. (video) <https://youtu.be/lrpUhUxxs6s> William Szekspir - czy naprawdę istniał?

[MysteryTV](#)

10.

(foto 2)

William Shakespeare

pdf Szekspir doktorat (cały) pdf 3

(tekst :) **Doktorat o Szekspirze – Andrzej Pawłowski :**

Rzeczywistość i nierzeczywistość w ostatnich sztukach Williama Shakespeare'a

Tematem tej pracy jest próba opisanie specyfiki trzech "ostatnich" sztuk Williama Shakespeare'a, czyli "Cymbelina", "Opowieści zimowej" i "Burzy", napisanych w latach 1609 - 1611.

Pragnę tu zwrócić uwagę na nowe elementy treściowe, które pojawiają się w tych utworach, na kształt fabularny i ich struktur dramaturgicznych tych trzech dramatów oraz na wielość specyficznie używanych przez autora odniesień do świata utopii polityczno-społecznej lub zgoła, magicznej baśni.

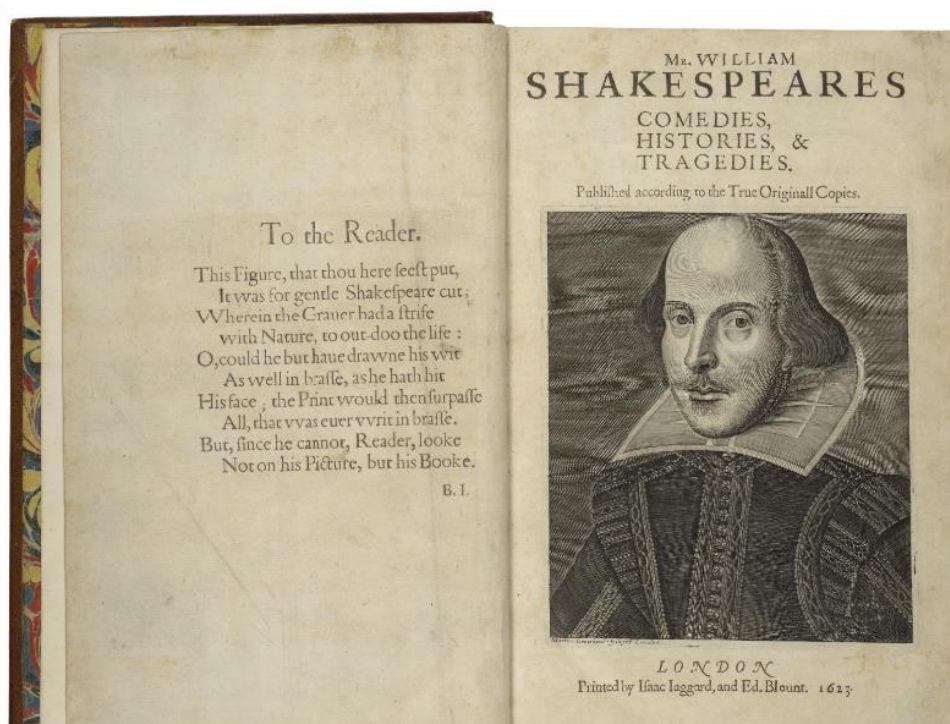
Pragnąłbym znaleźć odpowiedź na pytanie, co skłania Shakespeare'a do takiej kompozycji wypowiedzi dramatycznej i poruszania treści, niewątpliwie różnych od jego dotychczasowych zainteresowań. Opiszę także kontekst filozoficzno-kulturowo-historyczny, w którym te sztuki powstały, były prezentowane i współtworzyły ideowy klimat epoki. Mam tu na myśli poglądy prezentowane przez Bractwo Różokrzyżowców oraz ich dążenie do zbudowania zjednoczonej i zreformowanej Europy (co w 1998 roku może mieć dla nas dodatkowy posmak).

Uważam, że to spojrzenie na dziwne "ostatnie" sztuki autora "Hamleta" może je lepiej objaśnić i otworzyć nowe możliwości teatralnej ich interpretacji i inscenizacji, dla potencjalnych realizacji scenicznych. (cdn...)

pdf 3 Szekspir doktorat cały

11.

(foto 3)

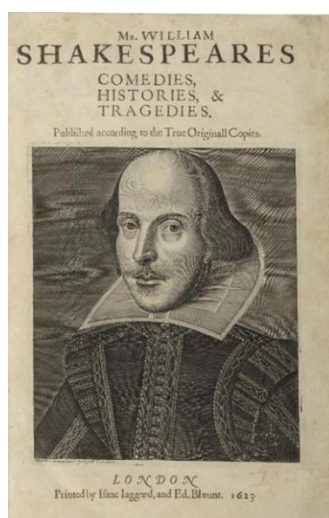
William Shakespeare – pierwsze folio – dzieła 1623

12. <https://youtu.be/inY4wAA4iEY> William Shakespeare | Najwięksi Storytellerzy #2

[FabularnieTV](https://youtu.be/inY4wAA4iEY)

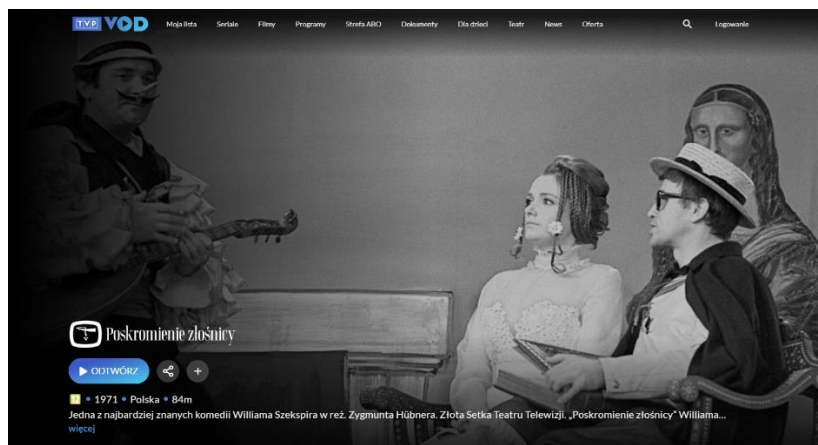
13.

(foto 4)

William Shakespeare pierwsze folio 1623

14. <https://vod.tvp.pl/teatr-telewizji,202/poskromienie-zlosnicy,293907>

Jedna z najbardziej znanych komedii Williama Szekspira w reż. Zygmunta Hübnera. Złota Setka Teatru Telewizji. „Poskromienie złoŃnicy” Williama Szekspira to zawiła, pełna przebieranek i qui pro quo opowieść o sekutnicy, którą ujarzmił sprytny młodzieniec (...)

(ciąg dalszy przenieŃmy do pdf)

pdf 4 Poskromienie złoŃnicy

[Padewskiego kupca Baptystę los obdarzył sporym majątkiem i dwiema pięknymi córkami. Do łagodnej i tkliwej Bianki (Anna Seniuk) wzdycha rój wielbicieli, wśród nich szlachetny Hortensjo (Ryszard Pietruski) i romantyczny Lucenzio (Jan Nowicki). Natomiast jej starszą siostrę Katarzynę (Magdalena Zawadzka) młodzieńcy omijają z daleka, bojąc się jej szyderczych docinków i złoŃliwości. Baptysta postanawia więc, że nikomu nie odda ręki młodszej córki, póki nie wyda za mąż starszej. Biednej Biance niechybnie grozi staropanieństwo, jednak jej adoratorzy się nie poddają. SzczęŃliwym trafem Lucenzio i Hortensjo spotykają Petruccia (Tadeusz Łomnicki), który przybył właśnie do Padwy z zamiarem poŃlubienia posażnej panny. Usłyszawszy opowieŃ o nieznoŃnej córce bogatego mieszczanina, Petruccio natychmiast zgłasza gotowoŃ wstąpienia na Ńlubny kobierzec. Nie zraża go charakterek małej diablity, wręcz przeciwnie – proponuje obu młodzieńcom zakład, że w ciągu miesiąca poskromi złoŃnicę. Gra Tadeusz Łomnicki !

Rok produkcji: 1971

Autor: William Szekspir

Przekład: Jerzy S.Sito

Reżyseria: Zygmunt Hübner

Scenografia: Jan Banucha

Reżyseria telewizyjna: Joanna WiŃniewska

Opracowanie muzyczne: Ryszard Kula]

15.

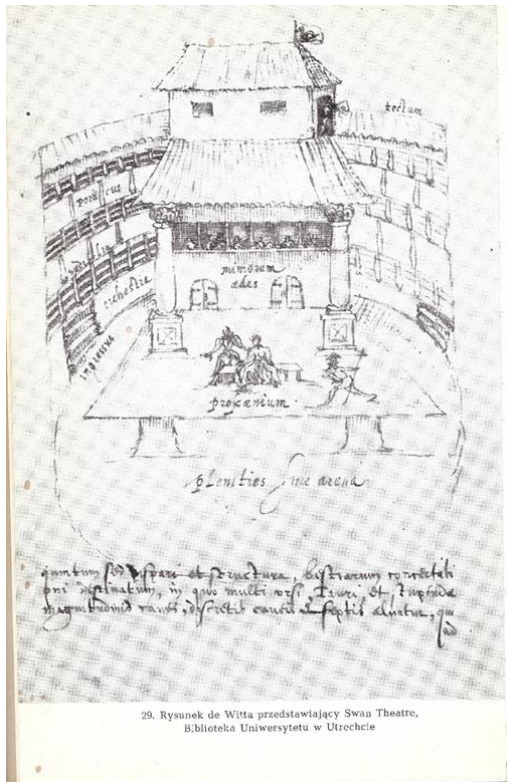
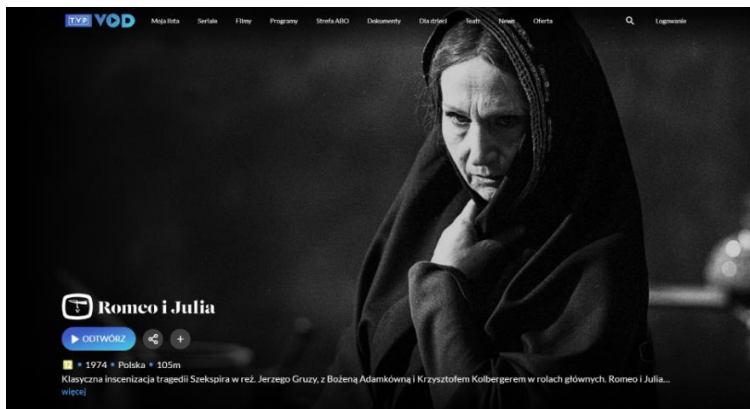

foto 5

Teatr Swan w typie teatru elżbietańskiego

16. <https://vod.tvp.pl/teatr-telewizji,202/romeo-i-julia-1974,342739>

Klasyczna inscenizacja tragedii Szekspira w reż. Jerzego Gruzy, z Bożeną Adamkówną i Krzysztofem Kolbergerem w rolach głównych. Romeo i Julia pochodzą ze zwaśnionych rodów: Montekich i Kapulettich.

O akceptowanym przez obie rodziny ślubie nie może być mowy. W Weronie dochodzi do konfliktu pomiędzy Tybaltem (kremnym Kapulettich) a Merkucjem (przyjacielem Romea). Pojedynek kończy się śmiercią tego drugiego. (...)

(ciąg dalszy przenieśmy do pdf)

pdf 5 Romeo i Julia

Romeo, pragnie pomścić śmierć przyjaciela. W wyniku pojedynku ginie Tybalt. Karą dla Romea ma być wygnanie. Tymczasem Pani Kapuletti informuje Julię, że ta wyjdzie za mąż za Parysa. Z pomocą kochankom spieszy zakonnik Laurenty. Na skutek nieporozumienia dochodzi do tragedii – Romeo i Julia giną śmiercią samobójczą. Gra m.in. Marek Walczewski !

Autor: William Szekspir

Reżyseria: Jerzy Gruza

Realizacja TV: Alicja Ślęzańska

Scenografia: Andrzej Sadowski

Muzyka: Andrzej Kurylewicz

1974]

17.

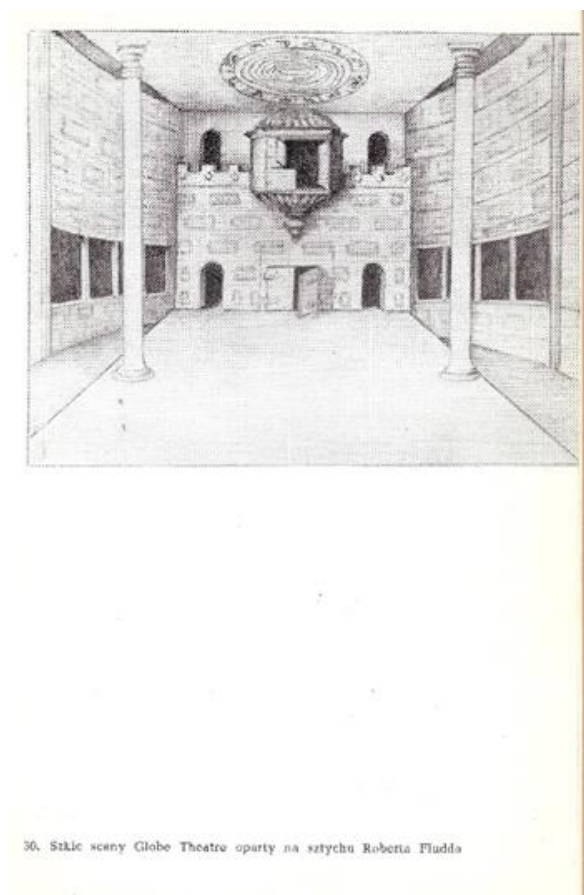

foto 6

Teatr Globe – rysunek Roberta Fludd’a wybitnego Różokrzyżowca, z którym Szekspir zapewne współpracował

<https://vod.tvp.pl/teatr-telewizji,202/miarka-za-miarke,297420>

„Miarka za miarkę” zaliczana jest do cyklu Szekspirowskich komedii. Zawiera jednak wiele akcentów dramatycznych i wypowiedzianych całkiem serio sądów o życiu, władzy, naturze człowieka i dlatego przejęto nazwę „sztuki problemowe”. Dowcip autora zaprawiony jest dużą dawką sarkazmu i goryczy. Problem główny zamyka się w Szekspirowskim memento: „Sama władza nie demoralizuje, stwarza tylko pokusę, a łajdak jej ulega”. Zaiste „Miarka za miarkę” to świetna sztuka Szekspira ukazująca hipokryzję i zepsucie władzy, bardzo gorzka i bardzo współczesna, prawdziwie „problemowa sztuka”, złośliwie obnażająca naturę ludzką. A spektakl w pogłębionej reżyserskiej interpretacji może i bawić, i przerażać.

(ciąg dalszy przenieśmy do pdf)

pdf 6 Miarka za miarkę

(tekst poprawiony !)

„Dobry” książę Wiednia (w tej roli świetny Zbigniew Zapasiewicz), skupiając się na uciechach doczesnego życia, doprowadza do znacznego rozprężenia w swoim państwie, a opozycja polityczna, której przewodzi świętoszkowaty Angelo (znakomity Marek Walczewski jako Angelo). Książę powodując upadek obyczajów i lekceważenie przez obywateli obowiązujących praw, postanawia przywrócić porządek w kraju za pomocą przemyślnej intrygi, jednocześnie pokonując opozycję, nie rezygnując ze swojej postawy intryganta i dość rozwiązłego władcy absolutnego. Aby nie narazić na szwank swej reputacji życzliwego władcy, pozornie przekazuje rządy temu, który jest jego głównym przeciwnikiem, i który uznany jest za uznał za najuczciwszego i praworządnego. Okaże się, że „pozory (które stwarza Angelo) - mylą”. Angelo wprowadza nieludzkie kary i prześladuje obywateli. Książę zaś, w przebraniu, śledzi poczynania swego namiestnika Angela i z zadowoleniem obserwuje, jak zmienia go władza, jak wyzwała okrucieństwo i despotyzm, dając przy tym poczucie bezkarności. Angelo spotyka piękną Izabelę (Dominika Ostalowska), którą bez skrupułów pragnie potajemnie pościć w poczuciu bezkarności i w sprzeczności z głoszonymi zasadami praworządności. Namówiona przez Księcia, przebranego za zakonnikę, Izabela snuje kolejną intrygę, aby skompromitować Angela, ale i sama, nie jest taka niewinna. W brawurowej scenie finałowej Książę wyjawia szalbierstwa Angela, doszczętnie niszczy jego karierę, pozbywa się opozycji i sam udaje się w konkury do ręki Izabelli, która nie odmawia swych wdzięków, ale z nadzieją spogląda na młodego Lucja, uznawanego za dziwaka a najbardziej porządnego i prawdomównego człowieka w tym świecie polityki i seksu, intrygantów, oszustów, polityków, bezkarnych „sędziów” i rajfurów. Zaiste „Miarka za miarkę” to świetna sztuka Szekspira ukazująca hipokryzję i zepsucie władzy, bardzo gorzka i bardzo współczesna, prawdziwie „problemowa sztuka”, złośliwie obnażająca naturę ludzką. A spektakl w pogłębionej reżyserskiej interpretacji może i bawić, i przerażać.

W spektaklu wystąpili w świetnych rolach: Gabriela Kownacka, Adam Ferency, Krzysztof Tyniec, Grzegorz Damiński, Henryk Talar, Ewa Wiśniewska, Henryk Machalica, Krzysztof Kowalewski i inni.

Autor: William Szekspir

Przekład: Leon Ulrich

Reżyseria: Andrzej Pawłowski

Scenografia i kostiumy: Andrzej Przybył

Muzyka: Jan Zawierski

Realizacja TV: Waldemar Stroński

Rok produkcji: 1993]

19. https://youtu.be/D_9l1shcNds "Król Lear" - W. Szekspir (1605/1961) - słuchowisko

Krater - Słuchowiska pod księżycem "Król Lear" - słuchowisko radiowe, z 1961 roku, według dramatu Williama Szekspira /Shakespeare'a/ z 1605.

W słuchowisku "Fabuła dramatu oparta jest na legendzie o Lirze, mitycznym królu Brytanii. Bezpośrednim źródłem inspiracji była anonimowa sztuka o królu Learze, wystawiana w czasach Szekspira. Król Lear uznawany jest za jedno z największych osiągnięć Szekspira. (...)

(ciąg dalszy przenieśmy do pdf)

pdf 7 Król Lear słuchowisko

[Akcja dramatu dzieje się w XXXII wieku od stworzenia świata (VIII w. p.n.e.) w Brytanii. Król Lear ma trzy córki, Gonerylę, Reganę i Kordelię. Postanawia obdzielić je swym majątkiem odpowiednio do stopnia ich miłości do siebie." Obsada: Janusz Warnecki (Lear) Igor Śmiałowski (Król Francji) Włodzimierz Kmicik (Księżę Burgundii) Lech Madaliński (Księżę Kornwalii) Kazimierz Wilamowski (Księżę Albany) Henryk Borowski (Hrabia Kent) Andrzej Szalawski (Hrabia Gloucester) Tadeusz Łomnicki (Edgar, jego syn) Tadeusz Bartosik (Edmund, naturalny syn Gloucester) Aleksandra Ślaska (Goneryla) Ewa Krasnodębska (Regana) Elżbieta Barszczewska (Kordelia) Tadeusz Woźniak (Oswald, dworzanin Goneryli) Tadeusz Ross (Błazen) Stanisław Woliński (Rycerz) Tytus Dymek (Starzec) Reżyseria: Janusz Warnecki Asystent reżysera: Juliusz Owidzki Realizacja akustyczna: Ewa Habielska Przekład: Józef Paszkowski]

20.

foto 7 i 7.2

Rysunek Roberta Fludd'a - Mikro i Makrokosmos, czyli o tym czy zajmuje się Teatr.

21.

<https://youtu.be/G9MNrrQm5DQ> Makbet - streszczenie lektury

lekturek.pl

22.

foto 8

Teatr Globe współczesna rekonstrukcja budynku teatru

23. (tekst :)

Powróćmy do „Makbeta”, sztuki napisanej zapewne w najważniejszym okresie twórczości Szekspira w 1605 lub 1606 roku, obok „Króla Leara”, „Otella” i „Miarki za miarkę” (chronologia powstawania jest tu niezwykle ważna, świadczy bowiem o problemach, z którymi mierzył się autor – problemach zła ukrytego w naturze człowieka). Jednocześnie wyraźnie zaznacza się tu zwrot w kierunku podejmowania tematów metafizycznych, tzn. takich, które nie dają się objąć zwykłą psychologią bohaterów i zdarzeń, które ich konstytuują. Warto też zwrócić uwagę, iż „Makbet” jest drugą wersją historii króla – mordercy (mówimy to oczywiście o „Ryszardzie III”), niezwykle bardziej skomplikowaną artystycznie i pełniejszą treści niż sztuka (jeden z pierwszych jego utworów z 1592 roku) opowiadająca o psychologii zdobywania władzy i eliminowania przeciwników – Ryszard postanawia „stać się w łotrem”, aby wygrywać, podczas, gdy Makbet jest poddany (wbrew woli) Złu, przez Fatum, które go wybrało. Makbet jest w istocie człowiekiem dobrym i to czyni z niego postać tragiczną, a Ryszard chce być przewrotnym łotrem i tylko pragnie zwyciężyć – jego postać jest psychologicznie jednoznaczna (nawet, gdy śni o zabitych przez siebie ludziach, przez ostatnią bitwą, ma co najwyżej niekomfortowe wyrzuty sumienia), a Makbet popada w szaleństwo, nie mogąc wyzwolić się przekleństwa, które na niego spadło, a którym heroicznie walczy i ... musi przegrać jako prawdziwie tragiczny bohater (podobny bohaterom greckich tragedii, którzy nie mają wyboru):

„ Nadeszła jesień mojego żywota

I oto więdnę; jest jak liść pożółkły;

A oczekiwać też nie mogę wcale

Tego, co starcom winni towarzyszyć:

Czci, posłuszeństwa, miłości i licznych

Przyjaciół. W miejsce ich przekleństwa ciche,

Lecz szczerze; także część zawarta w słowach:

Tchnienie, któremu biedne serce pragnie

Kłam zadać, jednak nie śmie.”

(akt V sc. 3, przekład M. Słomczyński)

Antagonistą Makbeta nie są ludzie, lecz bóstwa : Hekate bogini nocy i śmierci, której podlegają Siostry Losu (a nie żadne czarownice !), które zawsze przekazują sprawdzające się przepowiednie – nie da się z nimi wygrać, bo to one tworzą Los człowieka (czarownicą natomiast jest Lady Makbet wykonująca swe inkantacje sławiące Zło i bezlitosne okrucieństwo :

„ ... Przybądź tutaj, gęsta Nocy,

Spowita płaszczem mrocznych dymów Piekła,

By nóż nie ujrzał rany, którą zada,

I nie przebiło Niebo kołdry mroków,

By „ Stój, stój, krzyknąć.”

(akt I sc. 5, przekład M. Słomczyński)

Tak, „Makbet” nie jest tylko sztuką o żądzach i ambicjach (choć psychologia postaci jest tu i głęboka, i prawdziwa, i ciekawa), ale jest Trwającą Tragedią Metafizyczną na miarę wielkich Tragedii Greckich, pełną „ furii i wrzasków”, przepowiedni, halucynacji, szaleństwa i wstrząsającą siłą czarnych barw poezji oraz niebanalnych, ostatecznych refleksji o ludzkim Losie w świecie rządzonego przez Zło. To chyba najdoskonalsze ucieleśnienie zasad doświadczania Litości, Współczucia i Trwogi – katharsis, (aby żyć lepiej) – jakie powstało dla Teatru. I proszę nie banalizujmy wielkiej twórczości Szekspira, ale po prostu czytamy go dokładniej i głębiej – warto! (AP)

24.

<https://youtu.be/IgEshHnLqU> MACBETH - William Shakespeare - Ian McKellen - Judi Dench - HD

RESTORED - 4K [Shakespeare Network](#)

1979 videotaped version of Trevor Nunn's Royal Shakespeare Company production of the play by William Shakespeare. Produced by Thames Television, it features Ian McKellen as Macbeth and Judi Dench as Lady Macbeth. The TV version was directed by Philip Casson.

„Makbet” w reżyserii Trevora Nunn’a jest jednym z najlepszy spektakli serii szekspirowskich realizacji Telewizji Thames, ze świetnymi wykonawcami – wersja oryginalna, angielska z roku 1979

25.

<https://youtu.be/zGbZCgHQ9m8> [Kris Joseph](#) Tomorrow, and tomorrow -- Ian McKellen analyzes Macbeth speech (1979)

This is a chunk of archival gold from British television, circa 1979. As part of an "in-studio master class" on speaking Shakespeare, Ian McKellen talks in depth about the imagery and analysis he used to bring a famous Macbeth speech to life for a production by the Royal Shakespeare Company

To jest fragment złotego archiwum brytyjskiej telewizji , z ok. 1979 roku. Jako część klasy mistrzowskiej mówienia Szekspirem, Ian McKellen (wybitny aktor szekspirowski) mówi o głębi

obrazowości i analizy, którą znalazł w sławnym monologu Makbeta , gdy grał tę rolę w Royal Shakespeare Company w 1979 roku.

26.

foto 9

Pomnik William'a Shakespeare'a najwybitniejszego dramaturga wszechczasów.